

طریق معرفت و خدمت

شیوه نامه خادمین افتخاری

تهیه شده در اسفند ۹۹

گردآوری شده توسط آستان مقدس امامزاده حسن علیه السلام

فهرست

- ۱ پیشگفتار
- ۳ مقدمه
- ۴ شجره نامه آستان و شناخت موقعیت محل خدمت
- ۴ مختصری از زندگی نامه امامزاده حسن علیه السلام
- ۷ معماری امامزاده حسن علیه السلام
- ۸ احکام اولیه
- ۸ شناخت احکام
- ۸ اجتهاد
- ۸ تقلید
- ۹ وضو
- ۹ غسل و اقسام آن
- ۱۰ تیمم
- ۱۱ احکام نماز
- ۱۴ آداب نماز جماعت
- ۱۸ روزه
- ۲۰ ساختار خدمتی
- ۲۰ وظایف عمومی خادمین

- ۲۴..... شرح وظایف خادمین شبستان، ضریح و مزار شهدا
- ۲۵..... شرح وظایف خادمین اقامه نماز
- ۲۵..... شرح وظایف خادمین کفشداری
- ۲۶..... شرح وظایف خادمین چادر داری
- ۲۶..... شرح وظایف خادمین آبدارخانه
- ۲۷..... شرح وظایف خادمین انتظامات
- ۲۸..... شرح وظایف خادمین مراسم
- ۲۹..... توجه به نکات امنیتی
- ۳۱..... شرایط عمومی خادمین در بدو خدمت
- ۳۳..... نحوه صحیح گرفتن چوب پر و بستن حمایل
- ۳۴..... وقف، احسان ماندگار

پیشگفتار

پیامبر اکرم (صلی... علیه و آله وسلم)

أَيُّهَا مُسَلِّمٌ خَدَمَ قَوْمًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ إِلَّا أُعْطِيَ اللَّهُ مِثْلَ عَدَدِهِمْ خُدَامًا فِي الْجَنَّةِ

الکافی، ج ۲، ص ۲۰۷

هر مسلمانی که گروهی از مسلمانان را خدمت کند، خداوند به تعداد آنان در بهشت به او خدمتکار دهد.

با توجه به علاقمندی خدمت در امامزادگان و درخواست تشرف به توفیق خادمی، آستان مقدس امامزاده حسن علیه السلام بر آن گردید تا جهت ضرورت جذب و ارتقاء خادمین افتخاری، شیوه نامه آموزش‌های بدو فعالیت، سازماندهی درست و بهینه خادمین و نحوه برخورد با زائرین و... را جمع‌آوری و تدوین نماید. از آنجا که آموزش مستمر خادمین از اولویت‌های آستان می‌باشد این آموزش‌ها در دو مرحله بدو خدمت و ضمن خدمت به صورت حضوری و غیرحضوری برای کلیه خادمین برگزار می‌شود. لذا کلیه خادمین موظف به شرکت در این دوره‌های آموزشی می‌باشند. لازم به ذکر است در طول دوره خدمت نوع همکاری خادمین مورد بررسی قرار گرفته و احتمال عدم توفیق خدمت برای خادمینی که دارای امتیاز منفی باشند وجود دارد.

در این شیوہ نامہ سعی شده است مواردی مورد توجه قرار گیرد تا علاوه بر خودسازی فردی مفید فایده نیز باشد.

- تدوین شجرنامہ آستان و شناخت کامل از موقعیت محل خدمت
- تدوین احکام اولیه
- تدوین ساختار خدمتی شامل: تعریف محل خدمت، تعیین شرح وظایف، تعیین مهارت‌ها و توانمندی‌های موردنیاز در سطح فعالیت‌های خادمین افتخاری

شناخت فرد از شرایط محیطی که در آن فعالیت می نماید و کسب اطلاعات برای راهنمایی دیگران دارای اهمیت می باشد. لذا بدین منظور اطلاعات مختصری از شجره نامہ و موقعیت مکانی امامزادہ حسن علیہ السلام مورد توجه قرار می گیرد کہ دانستن آن برای خادمین الزامی می باشد.

مقدمه

بسمه تعالى

يکي از توفيقات خاص الهی خدمت به سلاله اهل بيت عصمت و طهارت است که ارزش آن را با درک و فهم زمینی نمی‌توان سنجید. توفیقی که در عین خادمی احساس سروری و سربلندی وجود انسان را لبریز می‌نماید. حضور در کنار قبور ائمه اطهار و امامزادگان عظیم الشان در عصر غیبت منجی عالم بشریت حضرت مهدی (عج الله تعالی فرجه الشریف) فرصتی مغتنم و متاعی گران بهاست که به هرکس ندهند. اینکه به دل شما افتاده در خدمت یکی از فرزندان حضرت زهرا (سلام الله علیها) مشرف شوید بدون شک دعوتی است که خود بزرگواران از شما به عمل آورده‌اند و شما را انتخاب کرده‌اند تا در جوار بارگاه ملکوتیشان کسب فیض نمائید. پس با درک این مطلب که به مقام خادمی آستان مقدس امامزادگان و بارگاه ملکوتی ایشان نائل گردیده‌اید می‌بایست خود را از تمام جوانب و زوایای اخلاقی، اعتقادی آماده نموده تا خللی در این موهبت الهی ایجاد نشود و این توفیق ذخیره‌ای برای خیر دنیا و آخرت باشد.

شجره نامه آستان

و شناخت موقعیت محل خدمت

مختصری از زندگی نامه امامزاده حسن علیه السلام

نسبت شریف امامزاده حسن علیه السلام با هشت واسطه به امام حسن مجتبی علیه السلام منتهی می شود. وی سید جلیل القدر و بزرگوار بود. اکثر اجداد و پسر عموهای او از بزرگان سادات مدینه، طبرستان، آمل و شهر ری بودند.

سید حسن بن ابی الحسن زید بن امام حسن مجتبی علیه السلام در سالیان آخر حکومت بنی امیه، امیر مدینه منوره بود و از بزرگان سادات این شهر به شمار می آمد و مدتی تولیت فدک را عهده دار بود. او دارای هفت فرزند پسر بود که ابوالحسن اسحاق معروف به کویکی یکی از آن هاست که جد امامزاده حسن علیه السلام تهران است. او فرزندی به نام هارون داشت که سیدی محترم و دیندار بود و توسط مزدوران هارون الرشید دستگیر و سپس روانه زندان شد. فرزند او سید جعفر بن هارون پس از استقرار دولت علویان در طبرستان به این منطقه مهاجرت کرد و سپس در حمله یعقوب لیث صفاری به حسن بن زید داعی (موسس دولت علویان طبرستان) کشته شد. او فرزندی

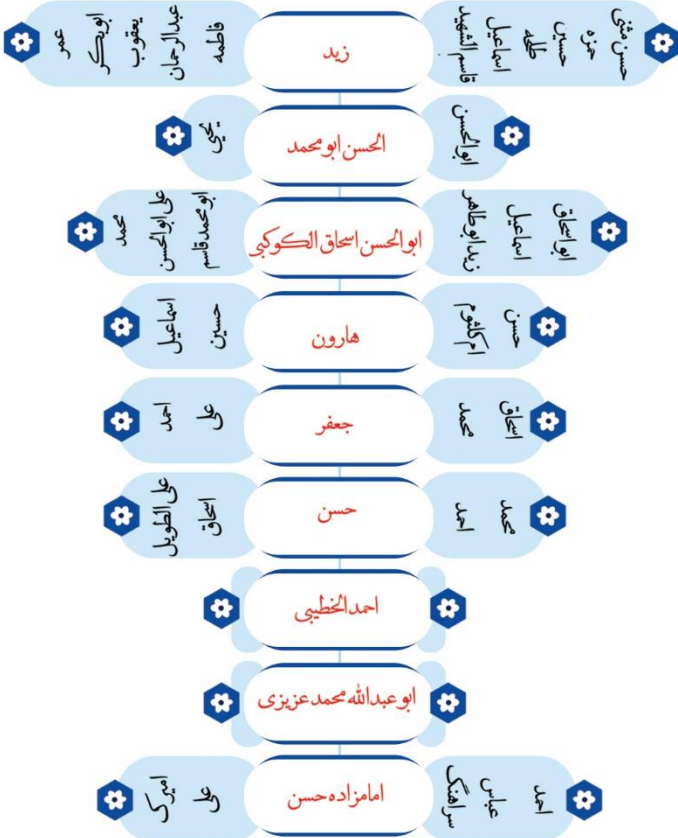
به نام محمد داشت که در نبرد با فرزند یعقوب بن لیث صفاری که نامش رافع بود در آمل کشته شد و اینک دارای زیارتگاهی در آمل است. ظاهراً پس از عقب نشینی‌ها و شکست‌های علویان طبرستان فرزندان سید حسن بن جعفر بن هارون از طبرستان به ری مهاجرت کردند و سید احمد، معروف به خطیبی که از خطبای دولت علویان طبرستان بود به ری مهاجرت کرد و در این شهر فرزند او سید ابوعبدالله محمد، معروف به عزیزی رشد و نمو نمود و از مشاهیر سادات شد. او در این شهر صاحب چند فرزند بود که یکی از آن‌ها سید حسن و دیگری سید حسین امیری است که برخی سید حسین را امیر شهر ری یا یکی از شهرهای طبرستان می‌دانند.

متأسفانه در منابع موجود از تاریخ وفات و یا شهادت امامزاده حسن علیه السلام گزارشی به ثبت نرسیده است.

آستان مقدس امامزاده حسن علیه السلام میزبان میهمانان و الامقامی است که وجود نورانی و پر خیر و برکت آن‌ها چون ستاره‌هایی فروزان بر سینه آسمان صحن مطهر می‌درخشند و معنویتی مضاعف به این فضا می‌بخشند. پنج شهید گمنام معطر به شمیم یاس گمنام بقیع شهید بهروز صبوری که پس از ۳۱ سال مفقود الاثر بودن، اسفند ماه سال ۹۲ در منطقه عملیاتی سومار تفحص گردید و شهید حاج احمد مایلی فرمانده شجاع که پس از سال‌ها مجاهدت و تربیت خلبانان مومن و انقلابی در شب تاسوعای حسینی سال ۹۵ به شهادت رسید و در کنار دیگر شهدای آستان آر می‌دند.

شجرہ نامہ امامزادہ حسن علیہ السلام

کریم اہل بیت، امام حسن علیہ السلام

معماری امامزاده حسن علیه السلام

ورودی این بنا به طرف شمال قرار دارد و اطراف آن را صحن فرا گرفته است. بین رواق و حرم، درخاتم بسیار عالی نصب گردیده است که بر روی آن با خطوط نستعلیق امامزاده حسن علیه السلام را فرزند حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام معرفی کرده که دال بر تاریخ ۱۲۷۶ هـ. ق دارد. بالای دیوارهای حرم حاشیه‌ای پهن مشتمل بر کتیبه قرآنی به خط ثلث و برجسته به رنگ طلایی بر زمینه لاجوردی گچ‌بری شده است. گنبد بقعه از کاشی‌های سفید و فیروزه‌ای بر زمینه مشکی و با کتیبه قرآنی دور آن پوشیده شده که مربوط به زمان ناصرالدین شاه قاجار است. رواق و حرم دارای تزیینات مقرنس کاری و آئینه کاری است. که در سال ۱۳۵۸ هـ. ش توسط هنرمند معاصر محمدرضا نوید انجام گرفته است. دو شبستان وسیع، هر یک به مساحت یک هزار متر مربع در طرفین بقعه احداث گردیده است.

* نقشه راهنمای آستان به انتهای شیوه نامه ضمیمه شده است.

احکام اولیه

شناخت احکام

سعادت بشر در دنیا و آخرت، در گرو شناخت تعالیم اسلامی و اعتقاد کامل به آن ها و تطبیق برنامه های روزمره در تمام زوایای آن - چه فردی و چه اجتماعی - بر قوانین نجات بخش اسلام است. برای شناخت جایگاه احکام در بین معارف دینی باید شیوه دستیابی به آن ها را بشناسیم. انسان برای شناخت و پی بردن به احکام دین، باید اجتهاد کند و از منابع مربوط به آن ها دست یابد، یا از کسی که با اجتهاد، احکام را استنباط کرده، تقلید کند.

اجتهاد:

در لغت به معنای کوشش و تلاش کردن است و در اصطلاح فقه عبارت است از استنباط و استخراج مسائل شرعی از منابع مربوط به آن

تقلید:

تقلید در اصطلاح فقه عبارت است از عمل مستند به فتوای فقیه

- بر هر مکلفی که به درجه اجتهاد نرسیده و طریقه احتیاط را نمی داند واجب است در احکام از مجتهد تقلید کند.
- تقلید در احکام؛ اختصاص به واجبات و محرمات ندارد، بلکه در مستحبات و مکروهات و مباحات هم جاری است.

- به مجتهدی که دیگران از او تقلید می کنند " مرجع تقلید " گویند.

وضو

اعمال وضو:

۱- شستن

الف - صورت از جایی که موی سر روییده تا آخر چانه (طول) و از پهنا فاصله بین شست و انگشت میانه که بر صورت قرار گیرد (عرض)
ب - دست راست و چپ از آرنج تا نوک انگشتان

۲- مسح

الف - سر قسمت جلوی سر
ب - پای راست و چپ روی پا از نوک انگشت تا برآمدگی

وضوی جبیره:

دوایی که بر زخم می گذارند که با آن، زخم یا عضو شکسته را می بندند، جبیره نام دارد. شخصی که بر اعضای وضویش زخم یا شکستگی است، اگر می تواند به طور معمول وضو بگیرد در غیر اینصورت باید به احکام وضوی جبیره مراجعه کند؛ مثلاً اگر روی زخم را می تواند باز کند و آب ضرر ندارد باید باز کرده و وضوی معمول بگیرد.

غسل و اقسام آن

گاهی اوقات باید برای نماز و هر کاری که نیاز به طهارت دارد غسل کرد؛ یعنی برای اطاعت فرمان خداوند تمام بدن را شست.

اقسام غسل

الف - واجب

- مشترک بین مردان و زنان (جنابت، مس میت، میت)
- مخصوص بانوان: (حیض، استحاضه، نفاس)
- ب - مستحب
- زمانی (غسلی که به جهت زمان خاصی مستحب است مانند: شب قدر و روز عرفه و غسل جمعه)
- مکانی (غسلی که به جهت رفتن به مکان معینی مستحب می شود مانند: رفتن به مسجدالحرام)
- و...

نحوه انجام غسل

در غسل باید تمام بدن و سر و گردن شسته شود خواه غسل واجب باشد، مانند جنابت و یا مستحب، مانند غسل جمعه به عبارت دیگر تمام غسل ها در انجام فرقی ندارند مگر در نیت

نحوه انجام غسل ترتیبی:

- اول سر و گردن را بشوید، سپس نیمه راست بدن و بعد از آن نیمه چپ بدن
- اگر فردی غسل واجبی به گردن دارد بهتر است به امامزادگان وارد نشود؛ اما فی نفسه این کار اشکال شرعی ندارد.

تیمم

تمام کارهای تیمم باید با قصد تیمم و برای اطاعت از دستور الهی انجام شود و همچنین باید معلوم کند که تیمم به جای وضو است یا غسل

چیزهایی که تیمم بر آنها صحیح است عبارتند از:

خاک، ریگ، اقسام سنگ ها (مانند سنگ سیاه سنگ مرمر، سنگ گچ و سنگ آهک) قبل از پخته شدن (ولی تیمم بر جواهر مانند عقیق و فیروزه باطل است)

کیفیت تیمم

- زدن کف دو دست با هم بر چیزی که تیمم بر آن صحیح است
- کشیدن کف هر دو دست بر تمام پیشانی و دو طرف آن از جایی که موی سر می روید تا ابروها و بالای بینی و بنابر احتیاط واجب باید دستها روی ابروها هم کشیده شود.
- کشیدن کف دست چپ بر تمام پشت دست راست
- کشیدن کف دست راست بر تمام پشت دست چپ

احکام نماز

اذان و اقامه

- بر نمازگزار مستحب است قبل از نمازهای یومیه ابتدا اذان و بعد از آن اقامه بگوید
- هیچ یک از نمازهای واجب و مستحبی به جز نمازهای یومیه و قضای آن ها اذان و اقامه ندارد و اینکه تنها فرقی که بین کیفیت اذان و اقامه است در اول اقامه فقط دو مرتبه «اللّٰهُ اَكْبَر» می گویند و در آخر آن یک مرتبه «لا الهَ اِلاَّ اللّٰهُ» ولی بعد از گفتن «حَيَّ عَلَيَّ خَيْرِ الْعَمَلِ»، دو مرتبه «قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ» (یعنی نماز برپا شد) اضافه می شود.

نماز

نمازهای واجب:

- هر روز یا یومیه (صبح، ظهر و عصر، مغرب و عشاء)
 - مقطعی: آیات (که به سبب برخی حوادث آسمانی مانند ماه گرفتگی، خورشید گرفتگی، سیل و ...)، طواف واجب، نماز میت
- قضای پدر بر پسر بزرگ تر و نمازی که به واسطه نذر واجب می شود.

نماز، با گفتن ... اکبر آغاز می شود و با سلام به پایان می رسد. نمازگزار از آغاز تا پایان نماز، باید بداند چه نمازی می خواند و آن را برای انجام فرمان خداوند عالم بجا آورد.

واجبات نماز

الف - رکن: ارکان نماز اجزاء اساسی آن به شمار می آید و چنانچه یکی از آنها بجا آورده نشود یا اضافه شود (هر چند بر اثر فراموشی هم باشد) نماز باطل است.

۱. نیت ۲. قیام ۳. تکبیره الحرام ۴. رکوع ۵. سجود

ب - غیر رکن: واجباتی که گر چه انجام دادن آن ها واجب است ولی چنانچه از روی فراموشی کم یا زیاد شود نماز باطل نیست.

۱. قرائت ۲. ذکر ۳. تشهد ۴. سلام ۵. ترتیب ۶. موالات

* در آیام قاعدگی نماز واجب نیست و نمازها قضا ندارد.

لباس نمازگزار

- مردان؛ باید عورت را بپوشانند و بهتر است از ناف تا زانو را بپوشانند.
- زنان؛ باید تمام بدن را بپوشانند بجز دست ها تا مچ و پاها تا مچ صورت به مقداری که در وضو باید شسته شود.

نماز مسافر

انسان باید در سفر با توجه به شرایط حاصله، نمازهای چهار رکعتی را دو رکعت (شکسته) به جا آورد.

حَدِّ تَرَحُّصٍ

مسافتی است که مسافر باید از آنجا به بعد نمازش را شکسته بخواند و می تواند روزه خود را افطار کند. بر اساس احادیث این نقطه جایی است که اذان شهر شنیده نشود یا دیوارهای آن دیده نشود.

مسافت شرعی

مسافتی است که مسافر از محل سکونت خود خارج شود و رفت و برگشتش ۸ فرسخ شرعی (بین ۴۰ تا ۴۵ کیلومتر) باشد.

مکان هایی که نماز تمام است

- در وطن
- در جایی که می داند ده روز می ماند یا بنا دارد بماند

- در جایی که سی روز با تردید مانده؛ یعنی معلوم نبوده است که می ماند یا می رود و تا سی روز به همین حالت مانده و از آنجا به جایی هم نرفته است در این صورت باید بعد از سی روز نماز را تمام بخواند.

آداب نماز جماعت

مستحب است که انسان نمازهای واجب به خصوص یومیه را به جماعت بخواند. در روایات برای نماز جماعت اجر و پاداش بسیاری وارد شده است.

شرایط نماز جماعت

در نماز جماعت، شرایط زیر باید مراعات شود:

- مأموم از امام جلوتر نایستد و بنا بر احتیاط واجب باید کمی عقبتر بایستد.
- جایگاه امام جماعت از جایگاه مأمومین بالاتر نباشد
- فاصله امام و مأموم و فاصله صف ها، زیاد نباشد
- بین امام و مأموم و همچنین بین صف ها چیزی مانند دیوار یا پرده مانع نباشد، ولی نصب پرده بین صف مردها و زن ها اشکال ندارد.

مأمومین باید با امام جماعت مرتبط باشند. ارتباط آن ها یا بدون واسطه است که بین امام و مأموم نباید بیش از یک گام فاصله باشد

یعنی از محل سجده مأموم تا محل ایستادن امام، یا با واسطه سایر مأمومین که از جلو یا سمت راست یا چپ باید این ارتباط برقرار باشد.

اقتدا به امام جماعت

رکعت اول

- در بین قرائت: مأموم حمد و سوره را نمی خواند و بقیه اعمال را با امام جماعت بجا می آورد.
- در رکوع: رکوع و بقیه اعمال را با امام جماعت بجا می آورد.

رکعت دوم

در بین قرائت یا رکوع یا قنوت: مأموم حمد و سوره را نمی خواند و با امام، قنوت و رکوع و سجده را بجا می آورد و آنگاه که امام جماعت تشهد می خواند، بنابر احتیاط واجب باید به صورت نیم خیز، بنشیند اگر نماز دو رکعتی است یک رکعت دیگر به تنهایی بخواند و نماز را تمام کند و اگر سه یا چهار رکعتی است، در رکعت دوم که امام جماعت در رکعت سوم است، حمد و سوره بخواند (هر چند امام جماعت تسبیحات بخواند) و آنگاه که امام جماعت رکعت سوم را تمام کرد و برای رکعت چهارم بر می خیزد، مأموم باید پس از دو سجده تشهد بخواند و برخیزد و حمد یا تسبیحات را بخواند و در رکعت آخر نماز که امام جماعت با تشهد و سلام، نماز را به پایان می برد یک رکعت دیگر می خواند.

رکعت سوم

چنانچه می داند که اگر اقتدا کند برای خواندن حمد و سوره یا حمد تنها وقت دارد، می تواند اقتدا کند و باید حمد و سوره یا حمد را بخواند، و اگر می داند فرصت ندارد، بنا بر احتیاط واجب باید صبر کند تا امام جماعت به رکوع رود، سپس به او اقتدا کند.

رکعت چهارم

حکم اقتدا در رکعت سوم را دارد، و آنگاه که امام جماعت در رکعت آخر نماز برای تشهد و سلام می نشیند، مأوم می تواند برخیزد و نمازش را به تنهایی ادامه دهد و می تواند نیم خیز بنشیند تا تشهد و سلام امام جماعت تمام شود و سپس برخیزد.

مأوم باید غیر از حمد و سوره اذکار دیگر نماز را خودش بخواند.

در نماز جماعت شرط است مأوم در حال قیام امام یا در رکوع امام، به وی رسیده و به او اقتدا نماید.

اگر امام جماعت ایستاده باشد و مأوم نداند که در کدام رکعت است می تواند اقتدا کند و بنا بر احتیاط واجب، باید حمد و سوره را آهسته به قصد اعم از جزئیّت نماز و قرائت قرآن بخواند و در این صورت نمازش به جماعت صحیح است؛ هر چند بعداً بفهمد که امام در رکعت اول یا دوم بوده است.

اگر مأوم موقعی که امام جماعت در رکعت دوم نماز چهار رکعتی است اقتدا کند، باید مأوم در رکعت دوم نمازش که رکعت سوم امام است، بعد از دو سجده بنشیند و تشهد را به مقدار واجب بدون مستحبات بخواند، سپس برخیزد و چنانچه برای گفتن سه مرتبه تسبیحات اربعه وقت ندارد، باید تسبیحات اربعه را یک مرتبه بگوید و در رکوع خود را به امام جماعت برساند و اگر وقت برای گفتن یک بار تسبیحات اربعه نباشد، باز هم لازم است فوراً یک بار تسبیحات اربعه را بخواند و در این صورت، اگر به رکوع امام نرسد معذور است و جماعتش صحیح می‌باشد.

اگر امام جماعت در رکعت سوم یا چهارم باشد و مأوم بداند یا احتمال بدهد که اگر اقتدا کند و حمد را بخواند، به رکوع امام نمی‌رسد، بنابر احتیاط لازم، باید صبر کند تا امام به رکوع برود و بعد اقتدا نماید.

در نماز جماعت شرط است که مأوم در هنگام نیت، امام را معین نماید ولی دانستن اسم او لازم نیست و معین بودن اجمالی کافی است و اگر نیت کند اقتدا می‌کنم به امام جماعت حاضر، نمازش صحیح است هر چند نیت را به زبان نیاورد.

روزه

روزه آن است که انسان، از هنگام اذان صبح تا اذان مغرب برای اطاعت دستور خداوند از برخی کارهایی که باعث باطل شدن می شوند پرهیز کند.

مبطلات روزه:

- خوردن و آشامیدن
 - دروغ بستن به خدا و پیغمبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و جانشینان آن حضرت (علیهم السلام)
 - رساندن غبار غلیظ به حلق
 - فرو بردن تمام سر در آب
 - قی کردن
 - آمیزش
 - استمناء
 - باقی ماندن بر جنابت و حیض و نفاس تا اذان صبح
 - اماله کردن با چیزهای روان
- * در ایام قاعدگی روزه واجب نیست ولی قضای روزه های واجب را باید پس از ماه مبارک رمضان بجا آورد.

روزه مسافر

مسافری که باید نمازهای چهار رکعتی را در سفر، دو رکعت بخواند نباید در آن سفر روزه بگیرد ولی باید قضای آن را بجا آورد.

کفاره روزه

اگر فرد عمدا روزه ماه رمضان را نگیرد، یا عمدا آن را باطل کند قضا و کفاره واجب می شود.

کفاره همان جریمه ای است که برای باطل کردن روزه معین شده است و عبارت است از :

- آزاد کردن یک برده
- دو ماه روزه گرفتن که سی و یک روز آن باید پی در پی باشد
- طعام دادن به شصت فقیر به مقداری که یک وعده غذا بخورند و سیر شوند، یا دادن یک مُدّ طعام به هر یک از آن ها

زکات فطره

در شب عید فطر، فرد دارای شرایط (بالغ باشد، عاقل باشد، بنده کسی نباشد، فقیر نباشد و نان خور دیگران نباشد) باید به مقدار هر نفر یک صاع (تقریباً ۳ کیلو) از گندم یا جو یا خرما یا کشمش یا برنج یا ذرت و مانند این ها یا پول آن ها را به عنوان زکات فطره پرداخت نماید.

ساختار خدمتی

وظایف عمومی خادمین

- حضور به موقع در محل خدمت و عدم ترک تا پایان شیفت (هماهنگی با مسئول مربوطه در جابجایی و جایگزینی در شرایط اضطراری)
- هماهنگی و تبعیت کامل از سر شیفت و مسئولین مربوطه
- رعایت نظافت ظاهری (پیرایش سر و صورت طبق موازین شرعی و رعایت عرف حرم مطهر)
- پوشش اسلامی چادر (خواهران) و استفاده از پیراهن تمام آستین (بلند) و دارای یقه مناسب و متعارف و بستن دکمه های پیراهن به طور کامل (برادران)
- استفاده از کارت، حمایل و چوب پر (خادمین مرحله آزمایشی فاقد کارت می باشند)
- الزام شرکت در جلسات توجیهی خادمین که توسط آستان برگزار می گردد.
- حفظ هوشیاری و دقت در حین انجام وظایف محوله و پرهیز از اهمال و سهل انگاری (نشستن روی صندلی و تکیه دادن خلاف عرف خدمت می باشد)
- نکشیدن سیگار (برادران)
- قهقهه زدن، شوخی کردن، دوییدن با لباس خادمی و یا صحبت های طولانی با افراد متفرقه جدا خودداری گردد.

- عدم استفاده از تلفن همراه، کیف، تسبیح و یا خواندن ادعیه و ... در ساعات خدمت که تمرکز لازم را از بین می برد. (جهت اداء فریضه نماز جماعت در زمان خدمت هماهنگی با مسئول مربوطه و حضور خادم دیگر در محل)
- پرهیز از مشاجره و بحث و مجادله با زائرین (شما خادمین عزیز با توجه به جایگاه و مسئولیتی که دارید بهترین گوش شنوا جهت دریافت نظرات و انتقادات زائرین خواهید بود)
- به همراه نیاوردن فرزندان کم سن و سال در زمان خدمت
- ممانعت از انجام هر گونه فعالیت سیاسی، فرهنگی، دینی و ... که مربوط به برنامه آستان نباشد
- مراقبت از تجمع گروه یا افرادی که مبلغ وهابیت و ادیان غیر اسلام هستند.
- ممانعت از پخش دعاهای خرافی، تجمع گروه‌های مشکوک زائرین پخش اذکار
- خودداری از گفتگوهای طولانی با دوستان و اقوام در ساعات خدمت (خود را در معرض تهمت قرار ندهید و در زمان شیفت با محارم خود نیز با حفظ حریم و رعایت شئونات هم کلام گردید).
- خودداری از خوردن و آشامیدن در محل خدمت
- ارتباط خادمین خواهر و برادر با یکدیگر در مواقع ضروری و با رعایت شئونات اسلامی بلامانع می باشد.
- عدم استفاده از عنوان و لباس خدمت در خارج از محدوده خدمتی
- تذکر به زائرین که از لوازم آرایشی استفاده می کنند (بانوان)

- برخورد مناسب و شایسته با زائرین، ارائه راهنمایی های لازم به آنان در نهایت ادب، احترام و اخلاق اسلامی
- عدم تجمع بی مورد خادمین در یک محل به طوری که نظر زائرین را به خود جلب کند
- گزارش به مسئولین در برخورد با اشیاء و موارد مشکوک مانند: مشاهده بسته‌های رها شده، افرادی که امنیت حرم را برهم می‌زنند حضور زنان و مردان معتاد چند روز متوالی، دختران فراری و ...
- اجتناب از دریافت هرگونه امانت، هدایا، نذورات، نامه های پستی قبض آب و برق و ... (ارجاع به مسئولین مربوطه)
- تحویل اشیاء گم شده به دفتر خادمین
- کنترل و جلوگیری از عکسبرداری و فیلمبرداری در محل‌های ممنوعه، همراه با احترام و راهنمایی به دفتر آستان
- ایجاد آرامش و سکوت و حفظ پاکیزگی حرم، مضجع و ضریح مطهر، رواق‌ها، صحن‌های حرم مطهر
- ممانعت از قرار دادن کفش توسط زائرین جلوی درب ورودی شبستان (به دلیل سرقت و بی نظمی)
- تمامی وسایل آستان بیت‌المال می باشد در استفاده درست و حفظ آن‌ها دقت فرمایید و اگر از واحدی وسیله ای دریافت کردید حتما آن را به همان واحد تحویل دهید
- مرتب کردن کیسه های کفش و جارو زدن مداوم جلوی درب شبستان ها

- شماره تلفن و یا اطلاعات شخصی خادمین و مواردی از این قبیل را در اختیار زائرین، افراد ناشناس و یا سایر خادمین قرار ندهید و اینگونه موارد را به مسئولین ارجاع دهید
 - در صورت مشاهده عکس، نوشته، کتاب غیر معمول و... در آستان آنها را جمع آوری کرده و به دفتر خادمین تحویل گردد
 - راهنمایی غیر صحیح از طرف خادمین، زائرین را سر درگم می کند لطفا در مسائلی مانند: نحوه پذیرش خادم افتخاری و شرایط آن کلاس های فرهنگی و قرآنی و ساعات آن ها و ... را به مسئول مربوطه ارجاع دهید
 - عدم پاسخ به سوالات شرعی و ارجاع آنان به افراد ذیربط
 - ممنوعیت خرید و فروش هرگونه وسیله توسط زائر و خادمین
 - ثبت ساعات ورود و خروج در دفتر حضور و غیاب
 - جلوگیری از چادر زدن در صحن، ممانعت از استفاده از قلیان و روشن کردن شمع در محدوده امامزاده
 - جلوگیری از نصب هرگونه آگهی تبلیغاتی به هر عنوان بر روی دیوارها و فضاهای مختلف صحن (نصب آگهی تایید شده فقط بر روی تابلوهای اعلانات نصب شده در محوطه بلامانع می باشد).
- نکته:**
- اگر در مراسمی تعداد خادمین بیشتر از حد نیاز بود، با توجه به صلاحدید مسئولین، خادم افتخاری می تواند از مراسم استفاده نماید.

- برخی از مراسمات و اطلاعات به صورت پیامک اطلاع رسانی خواهد شد. لطفا بنرها، تراکت ها و اطلاعیه های نصب شده در آستان بخصوص دفتر خادمین را مطالعه فرمایید.

شرح وظایف خادمین شبستان، ضریح و مزار شهدا

- نظافت داخلی شبستان، رواق اتصال و مزار شهدا (جارو، دستمال تی و ...) و تمیز نمودن درها و شیشه ها و مرتب بودن فرش ها
 - جلوگیری از پخش نذورات و هرگونه خوراکی و ممانعت از خوردن آن ها توسط زائرین در داخل ضریح، شبستان و رواق اتصال (هماهنگی با مسئول مربوطه)
 - جلوگیری از خوابیدن زائرین در محوطه ضریح و شبستان
 - آرام کردن کودکان علی الخصوص در زمان اقامه نماز جماعت
 - مرتب کردن صندلی های نماز، پایه های مهر و قرار دادن آنها در محل تعیین شده
 - بررسی جا مهری از لحاظ داشتن مهر و تسبیح، جدا کردن مهرهای شکسته و تسبیح های غیرهم شکل، مرتب نمودن قفسه های قرآن و ادعیه و جمع کردن مهرها از گوشه کنار شبستان و پشت پنجره ها
 - گلاب پاشی و اسپند گردانی برای خوش بو کردن فضای حرم مطهر
 - تخلیه سطل های زباله و تعویض پلاستیک های مستعمل آن
 - ممانعت از شیردادن به نوزادان داخل حرم با پوشش نامناسب
- * حضور در مزار شهدا صرفا برای زیارت شهدا و فرستادن فاتحه مجاز می باشد.

شرح وظایف خادمین اقامه نماز

- پهن کردن خط های نماز نیم ساعت قبل از برگزاری نماز جماعت و جمع آوری بعد از اتمام نماز
- دعوت زائرین و نمازگران به نماز جماعت برای بهره مندی از ثواب آن و هدایت به مکان برپایی نماز جماعت
- نظم صفوف و حفظ اتصال بین نمازگزاران
- اطلاع رسانی از بسته بودن ضریح و سایر اماکن به هنگام برپایی نماز به زائرین در ایام خاص
- کنترل صدای بلندگوها، روشن بودن چراغ ها، باز بودن درب اتصال
- یادآوری به زائرین در هنگام اقامه نماز، تا تلفن های همراه خود را در حالت سکوت قرار دهند.

شرح وظایف خادمین کفشداری

- نظافت داخل کفشداری و قفسه های آن (جارو، تی، دستمال و...)
 - تذکر به زائرین جهت مراقبت از شماره های تحویل داده شده به آنها
 - مراقبت از شماره های کفشداری و کفش های امانت گرفته شده زائرین
- نکته:** توجه به وزن کفش ها در زمان تحویل گرفتن آنها (چون خاصیت مواد منفجره سنگین بودن است)
- مرتب کردن کیسه های کفش

- ممانعت از ورود افراد به داخل کفشداری
- عدم ترک و تعطیل نکردن کفشداری بدون هماهنگی با مسئول مربوطه
- عدم تحویل کفش به افرادی که شماره کفش خود را به همراه ندارند.
- تحویل دمپائی به زائرین که کفش های آنها مفقود شده
- اعلام شماره های مفقود شده به سر شیفت
- جمع آوری کفش های جامانده (کمتر از دو جفت) و تحویل آنها به دفتر خادمین

شرح وظایف خادمین چادر داری

- نظافت داخل چادر داری (جارو، تی، ...) و تمییز بودن آینه
- تذکر همراه با احترام به زائر برای پوشیدن چادر (حتی برای استفاده از وضوخانه یا سرویس بهداشتی)
- جدا کردن چادرهای کثیف جهت شستشو
- جدا کردن چادرهای بچگانه و قرار دادن آنها در محل مناسب

شرح وظایف خادمین آبدارخانه

- نظافت داخلی آبدارخانه (جارو، دستمال، تی و ...)
- مرتب بودن وسایل آبدارخانه
- ممانعت از ورود افراد غیر خادم به آبدارخانه (بستگان خادمین و خادمین خارج از شیفت نیز اجازه ورود ندارند)
- جلوگیری از تجمع بی مورد خادمین

- عدم خروج وسایل و لوازم، بدون هماهنگی سر شیفت یا مسئول مربوطه
- آماده نمودن چای و پذیرایی برای زمان استراحت خادمین شیفت
- استفاده از مواد غذایی و پذیرایی به اندازه مورد نیاز
- حفظ و مراقبت از وسایل آبدارخانه تا آسیبی به آن ها نرسد و در صورت خرابی به سر شیفت اطلاع داده شود

شرح وظایف خادمین انتظامات

شیفت خادمین انتظامات به دو صورت سیار و ثابت می باشد که حتما در مکان تعیین شده حضور داشته باشند. (خادمین شیفت های سیار نباید به مدت طولانی یک جا ساکن ایستاده و یا مسیر تردد خود را تغییر دهند.)

- وظیفه نظام بخشی به زائرین در مراسمات مختلف و خوش آمد گویی به زائرین
- تکریم و راهنمایی مناسب زائرین و تذکر لسانی همراه با احترام
- جلوگیری از نشستن و ایستادن زائرین در مسیر رفت و آمد
- مراقبت از خروج اموال منقول و غیر منقول حرم مطهر
- ایجاد آرامش و جلوگیری از تجمعات و ممانعت از رفتارهایی که سبب توهین به مقدسات است
- جلوگیری از حضور بانوان بدون چادر و بدحجاب و ممانعت از ورود آقایان با پوشش نامناسب

- * تذکر حجاب مختص خادمین خواہر می باشد در صورت عدم حضور خواهران خادمین برادر اجازه تذکر دارند.
- جلوگیری از دخالت افراد متفرقه در امر انتظامات کہ گاهی در روزهای شلوغ با پوشش کمک به خادمین انجام می شود (ارجاع به مسئول شیفت)
- جلوگیری از پخش هرگونه اطلاعیه ناهماهنگ تبلیغی و محصولات اطلاع رسانی نظیر سی دی و ... در مناسبت ها (به خصوص در ایام انتخابات) و اطلاع رسانی به مسئولین در صورت تکرار

شرح وظایف خادمین مراسم

- شرکت در جلسه توجیهی مراسم مربوطه
- حضور قبل از شروع مراسم در ساعت تعیین شده
- بر حسب نیاز، خادمین باید از کارت، حمایل و چوب پر استفاده نمایند.
- حضور در محل مشخص شده و عدم ترک محل قبل از هماهنگی با مسئول مربوطه
- ترک نکردن جایگاه بلافاصله بعد از اتمام مراسم
- اولویت زائرین در پذیرایی به هنگام مراسمات و پخش نذورات و غیره
- برخورد محترمانه با زائرین و میهمانان برنامه و تذکر با صعه صدر
- تحویل وسیله های دریافت شده به مسئول مربوطه
- همکاری با خادمین ثابت در هنگام گل آرایشی، تزئین، مشکی پوش نمودن حرم و ... در ایام خاص و جمع آوری بعد از اتمام مراسم و

جداسازی اماکن حرم مطهر به وسیله نرده و پرده برای اجرای مراسم

توجه به نکات امنیتی

✓ خدام محترم باید از ارائه هرگونه خدمات به زائرین خارج از چارچوب وظایف تعیین شده خودداری نمایند (این امر تبعات سوئی را در آینده برای آنان و مجموعه حرم در برخواهد داشت بدیهی است شأن و شخصیت ذاتی خدام باعث می شود که زائرین به آنها نزدیک شوند و درخواست هایی نظیر رفع مشکلات خانوادگی، مالی، استفاده از تلفن همراه خادم به منظور تماس گرفتن و درخواست های متنوع دیگری را داشته باشند که برای آگاهی و راهنمایی زائرین در اینگونه موارد توضیحات لازم را ارائه دهید:

- تلفن در دفاتر انتظامات برای برقراری ارتباط فراهم می باشد.
- افرادی که دارای مشکل مالی بوده یا وجوه آنان به سرقت رفته است به دفتر آستان راهنمایی شوند.
- ✓ یکی از اقدامات احتمالی مزدوران خبیث و خود فروخته ضد انقلاب به منظور خرابکاری و ایجاد ناامنی عملیات انتحاری و انفجار در اماکن پر ازدحام و متبرکه کشور است نظیر انفجار در حرم مطهر رضوی و متعاقب آن در حرم حضرت معصومه سلام الله علیها در قم که با هوشیاری خادمین جلوگیری به عمل آمد. بدین منظور شایسته است اقدامات زیر را به عمل آورید:

● معمولاً ایجاد دعوای ساختگی و جو سازی با هدف ایجاد تشنج و استفاده از فضای به وجود آمده برای سرقت، اختلال در امور یا هر خواسته شیطانی دیگر می باشد، در این گونه موارد خادمین محترم ضمن حفظ خونسردی و جلوگیری از ایجا تنش و درگیری سعی در متفرق نمودن آنها از حریم نگرهبانی خود داشته باشند.

● در صورت مشاهده هرگونه بسته یا ساک رها شده در حرم و اطراف درب ها، ضمن حفظ خونسردی موضوع را بلافاصله به مسئول مربوطه اطلاع رسانی کند.

* ملاک خدمت در آستان، سابقه خدمت نمی باشد بلکه عملکرد شما، خدمتتان را ثابت می کند. تمامی عملکرد خادمین به صورت جدی مورد بررسی قرار گرفته و در صورت مشاهده موارد زیر احتمال سلب توفیق از خدمت برای همه خادمین وجود دارد. (چه یک روز از خدمت ایشان گذشته باشد چه ده سال)

● غیبت مکرر و بدون دلیل، تأخیر در ورود و تعجیل در خروج از محل خدمت

● حاشیه سازی و ایجاد تشنج بین خادمین

● سوء استفاده از لباس و عنوان خدمت

● عدم احساس مسئولیت و سهل انگاری در انجام امور محوله

● بدرفتاری نسبت به زائرین و سایر خدام

● عدم رعایت دستورالعمل های کاری و عدم توجه به تذکرات

مسئولین

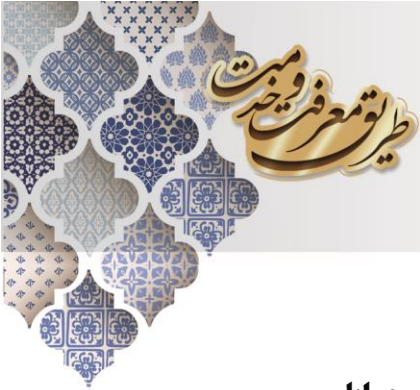
- ارتکاب اعمال و رفتار بر خلاف شئون آستان مقدس و تظاهر بر خلاف شرع مبین اسلام (منظور از خلاف شرع عدم رعایت واجبات شرعی و ترک محرمات است که این عمل باعث بی‌اعتنایی یا هتک حرمت شئونات اسلامی می‌شود).
- دریافت وجه یا گرفتن هزینه از زائرین و دخالت در نذورات

شرایط عمومی خادمین در بدو خدمت

۱. شرط سنی حداقل ۲۰ سال و حداکثر ۵۵ سال است
۲. متاهل بودن
۳. اعتقاد و باورمندی به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران
۴. التزام عملی به اصل ولایت فقیه
۵. تابعیت جمهوری اسلامی ایران
۶. داشتن حسن شهرت و عدم سابقه محکومیت کیفری
۷. مقید بودن به انجام فرایض، تکالیف مذهبی و آداب دینی
۸. تعهد کتبی به خدمت
۹. برخورداری از سلامت جسمی و روحی
۱۰. داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
۱۱. دارا بودن سیما و پوشش اسلامی در حد عرف برای برادران و حجاب کامل و برتر اسلامی برای خواهران (چادری بودن)
۱۲. عدم استعمال دخانیات و اعتیاد به مواد مخدر
۱۳. تکمیل فرم ثبت نام خادم افتخاری و امضاء تعهد نامه خادم و میثاق نامه

مدارک مورد نیاز

۱. فتوکپی از تمام صفحات شناسنامه
 ۲. فتوکپی کارت ملی
 ۳. فتوکپی پایان خدمت مقدس سربازی و یا کارت معافیت (برادران)
 ۴. ۲ قطعه عکس ۴ * ۳ جدید
 ۵. همراه داشتن اصل مدارک
 ۶. ارائه آخرین مدرک تحصیلی
 ۷. رضایت نامہ کتبی از همسر برای خواهران
- لازم به ذکر است بعد از تکمیل فرم، فرد به صورت آزمایشی به مدت ۳ ماه فعالیت می نماید و بعد از تایید و صلاحدید مسئولین مربوطه به مدت ۱ تا ۳ سال به عنوان خادم افتخاری، خدمتگزار آستان می باشد.

نحوہ صحیح گرفتن چوب پر و بستن حمایل

وقف، احسان ماندگار

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):

باید از طریق تشویق مردم به وقف و همچنین ادای صحیح حق واقف در مورد موقوفه اش، سنت وقف را پیش از پیش در جامعه ترویج کرد.

یکی از مهمترین تمهیدات دین اسلام در راستای دوران‌دیشی و تامین آینده مسلمین و فرزندان ایشان پایه‌ریزی سنت حسنه وقف است. وقف بهترین و موثرترین وسیله تکامل اجتماعی است. شخص واقف کسی است که به انتخاب خود مقداری از اموالش را از مالکیت اش بدون هیچ توقعی خارج می‌کند و به مالکیت حقیقی آن، یعنی خداوند پاک و بلند مرتبه، برمی‌گرداند تا مورد استفاده‌ی عموم که جانشین خداوند در اموال او هستند قرار گیرد و منافع آن در راه تامین نیازمندی‌های مردم و تحقق عدالت اجتماعی مصرف شود.

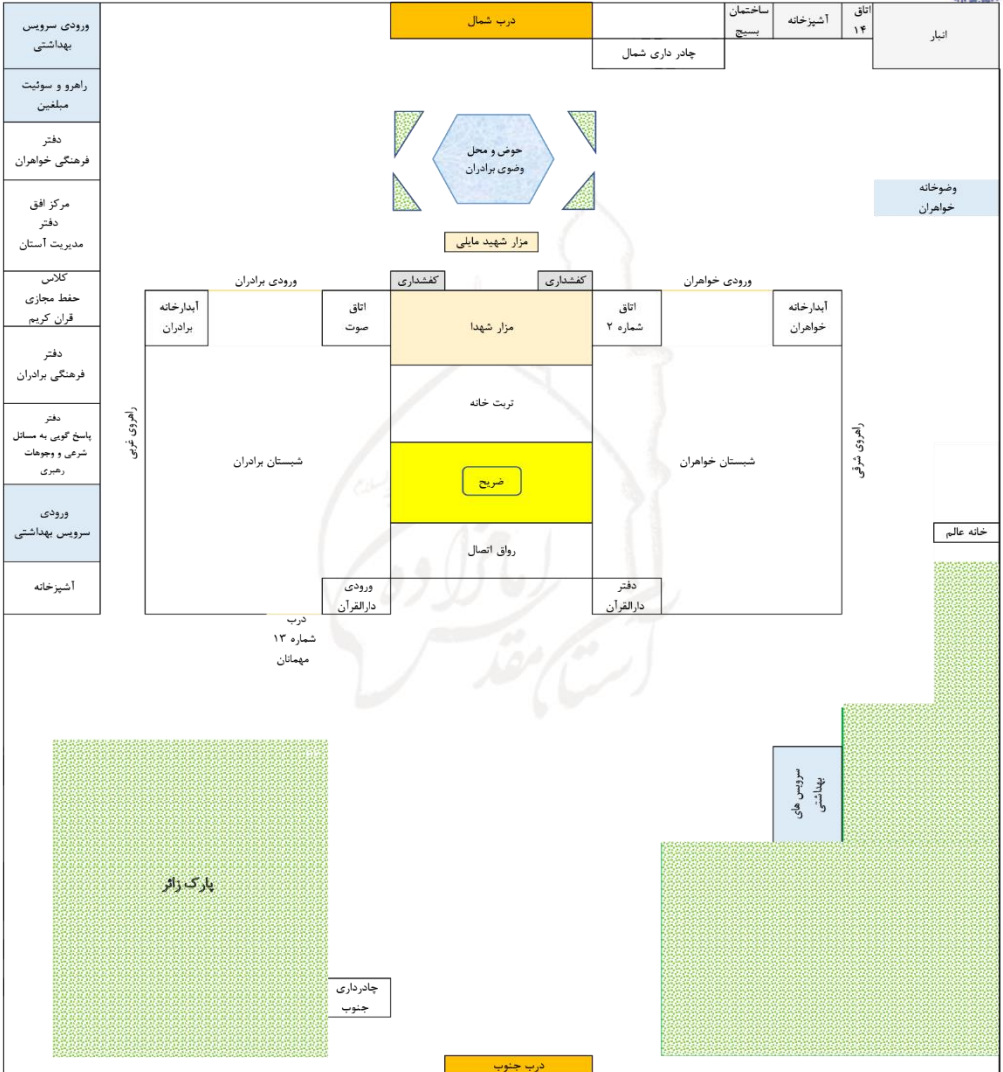
در قرآن آیاتی که به تالیف قلوب و جلب محبت دیگران وجود دارد و چون یکی از مصارف درآمدهای وقف در جهت تحکیم و تثبیت روح همبستگی و محبت بوده و در عین حال احسانی است عاری از منت و اقدامی است که در بسیاری از موارد، استفاده‌کننده از منافع وقف واقف را ملاقات نکرده و چه بسا او را نمی‌شناسد، ولی از نتیجه لطف او بهرمنند می‌شود، در نهایت تاثیر این عمل خداپسندانه به مراتب عمیق تر و ماندنی تر خواهد بود.

پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و ائمه معصومین (علیهم‌السلام) گذشته از این که به فقرا، ضعفا، مستمندان و قشرهای محروم اجتماع کمک می‌کردند، آیندگان را نیز فراموش نمی‌کردند و با به جا گذاشتن

صدقات و موقوفات زیادی از املاک و زمین ها و اموال خویش، سنت حسنه وقف را پایه ریزی کردند. یکی از فصول درخشان زندگانی این پیشوایان بزرگ، اقدامات آنان در زمینه وقف است که هم مردم را به وقف تشویق می کردند و هم شخصا املاک و دارایی های ارزنده ای را وقف می کردند.

با یک نگرش تاریخی در ماهیت وقف و کارکردش در طول تاریخ مشخص می شود وقف از بهترین نهادهایی است که واقف را در اجرای نیت خیرش جاودانه ساخته است. هم اکنون واقف هایی که سال ها پیش اموال خود را وقف کرده اند همواره نامشان در زمره خیر اندیشان ثبت بوده و مردم از آن ها به نیکی یاد می کنند.

حاج عباسقلی طرشتی و حاجیه ماهرخ سلطان از واقفانی هستند که حدود ۱۰۰ سال پیش املاک خود را در راه تعزیه داری حضرت ابا عبدالمحسن علیه السلام وقف نموده و امروزه همچنان در ثواب عزاداران و گریه کنان اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام شریکند. عزیز خان یکی دیگر از واقفان خیر اندیش اداره اوقاف و امور خیریه غرب تهران است. او که از نزدیکان صدر اعظم ناصرالدین شاه بود از کودکی طعم یتیمی و فقر را چشیده بود و همواره از کودکان یتیم نگهداری و مراقبت می کرد. در آخر نیز منزل شخصی خود را تبدیل به یتیم خانه کرد و املاک دیگرش را وقف مخارج پرورشگاه نمود. هم اکنون منزل او به عنوان مجتمع آموزشی متقین میزبان دانش آموزان مقطع ابتدایی تا دبیرستان می باشد و تمام هزینه های آن اعم از آموزش و پوشاک و ... از محل موقوفه عزیزخان توسط اداره اوقاف و امور خیریه غرب تهران تامین می گردد.

حساب بانکی جهت پرداخت نذورات و مشارکت های غیر حضورى مردى و خيرين:

۶۰۳۷۹۹۷۸۷۰۴۱۴۸۳۷	امور عمرانی
۶۰۳۷۹۹۷۸۷۰۴۱۴۷۲۰	امور فرهنگی
۶۰۳۷۹۹۷۸۷۰۴۱۴۹۴۴	امور مدیریتی
۶۰۳۷۹۹۷۸۷۰۴۱۴۶۱۳	نذورات ضریح

راه های ارتباطی با آستان مقدس امامزاده حسن علیه السلام:

ارسال عدد ۱۲ به سامانه پیامکی ۱۰۰۰۵۵۷۰۹۰۰۹

نمبر: ۵۵۷۰۶۰۸۷ تلفن: ۵۵۷۰۹۰۰۹

نشانی: خیابان قزوین، دوراهی قپان، خیابان امامزاده حسن علیه السلام
آستان مقدس امامزاده حسن علیه السلام

 @emamzadeh_hasan.ir ehasan_ir ehasan_irr

 www.emamzade-hasan.ir

تهیه شده در اسفند ۹۹